

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Kredītiestāžu korespondentattiecību ietvaros veikto un saņemto maksājumu un kredītiestāžu klientu veikto un saņemto maksājumu pārskata sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi" anotācija

Nosaukums	Kredītiestāžu korespondentattiecību ietvaros veikto un saņemto maksājumu un kredītiestāžu klientu veikto un saņemto maksājumu pārskata sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	<p>Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – Likums) 37.¹ pantā noteikts Likuma 45. panta pirmās daļas 1. punktā minēto Likuma subjektu, tostarp kredītiestāžu, pienākums sniegt Latvijas Bankai informāciju par klienta veiktajiem darījumiem un citu informāciju, kas saistīta ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas risku pārvaldību. Minētā Likuma norma paredz arī Latvijas Bankai tiesības izdot minētajiem Likuma subjektiem, tostarp kredītiestādēm, saistošus noteikumus par sniedzamās informācijas apjomu, informācijas apkopošanas prasībām un tās sniegšanas kārtību.</p> <p>2023. gada 1. janvārī Finanšu un kapitāla tirgus komisija (turpmāk – Komisija) tika pievienota Latvijas Bankai. Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Komisijas līdz minētā likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, ir sagatavots Latvijas Bankas noteikumu projekts "Kredītiestāžu korespondentattiecību ietvaros veikto un saņemto maksājumu un kredītiestāžu klientu veikto un saņemto maksājumu pārskata sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumu projekts), kas aizstās Komisijas 2020. gada 29. septembra normatīvos noteikumus Nr. 183 "Pārskata par kredītiestāžu klientu veiktajiem maksājumiem, izmantojot korespondentiestāžu tīklu, sagatavošanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 183).</p>
Mērķis un būtība	Noteikumu projektā noteikta kārtība, kā kredītiestādes (ar kredītiestādēm saprotot gan Latvijas Republikā reģistrētas kredītiestādes, gan arī citu dalībvalstu un trešo valstu kredītiestāžu filiāles Latvijas Republikā) apkopo informāciju par klientu veiktajiem un saņemtajiem maksājumiem, sagatavojot pārskatu par to klientu, respondentu (tas ir, kredītiestāžu un finanšu iestāžu, kas ir maksājumu iestādes, elektroniskās naudas iestādes vai

kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzēji) un trešo kredītiestāžu klientu maksājumiem (turpmāk – pārskats), kā arī noteikta kārtība pārskata iesniegšanai Latvijas Bankā.

Pārskata sagatavošanas un iesniegšanas mērķis ir kredītiestāžu darbības uzraudzība noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomā un paaugstināta noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riska identificēšana.

Noteikumu projekts saturiski ir līdzīgs Noteikumiem Nr. 183, tomēr tajā ir šādas būtiskas izmaiņas:

1. Pārskats, kura forma ir noteikta Noteikumu projekta pielikumā, strukturāli sadalīts trijās veidlapās:

- 1. veidlapa "Kredītiestādes klientu un respondentu maksājumu apgrozījums (M 01.00)".

Šajā pārskata daļā ir jānorāda informācija par kredītiestādes klientu (tai skaitā par respondenta paša kā kredītiestādes klienta saimnieciskajiem darījumiem (piemēram, respondenta maksājums par tā biroja telpu nomu) ienākošajiem un izejošajiem maksājumiem. Šajā veidlapā neietver informāciju par maksājumiem, kas veikti starp viena vai vairāku kredītiestādes klientu kontiem šajā kredītiestādē (tas ir, neietver iekšbankas maksājumus).

- 2. veidlapa "Respondenta klientu maksājumu apgrozījums (M 02.00)".

Šajā Pārskata veidlapā ir jānorāda kredītiestādes respondentu klientu maksājumi, tai skaitā respondentu klientu savstarpējie maksājumi ar kredītiestādes klientiem (tas ir, iekšbankas maksājumi šajā veidlapā ir jānorāda);

- 3. veidlapa "Kredītiestādes nostro korespondentu kontu atlikumi un apgrozījumi (M 03.00)".

Šajā Pārskata veidlapā ir jānorāda kredītiestādes nostro korespondentu kontu atlikumi un apgrūtinātie atlikumi (ja tādi ir), s, kā arī nostro korespondentu kontos veikto kredītiestādes klientu darījumu apgrozījumi.

Pārskatā (nevienā no tā veidlapām) neietver informāciju par kredītiestādes klientu darījumiem ar finanšu instrumentiem.

2. Mainīta pārskata iesniegšanas regularitāte, paredzot, ka pārskatu sniedz reizi trijos mēnešos par iepriekšējo ceturksni (iepriekš pārskatā iekļaujamā informācija bija iesniedzama katru mēnesi par iepriekšējo mēnesi).

3. Precizētas definīcijas (piemēram, Noteikumu projekts skaidri nosaka, ka respondents ir kredītiestāde vai Likuma 1. panta 7. punkta "f", "g" vai "n" apakšpunktā minētā

	<p>finanšu iestāde, ar kuru kredītiestādei ir korespondentattiecības Likuma izpratnē).</p> <p>4. Precizēts pārskatā iekļaujamās informācijas tvērums – skaidri nodalīts, kāda informācija ir jāsniedz par kredītiestādes klientu, kredītiestādes respondentu pašu un respondentu klientu maksājumiem.</p> <p>5. Vienkāršota informācijas atlase par maksājumiem, paredzot, ka informāciju par maksājumiem sniedz neatkarīgi no maksājumu veikšanai izmantotās sistēmas (iepriekš bija nepieciešams atlasīt maksājumus, kas veikti, izmantojot korespondentattiecību tīklu).</p> <p>6. Veikti strukturāli un redakcionāli precizējumi Noteikumu projektā ietverto normu vieglākai uztveramībai.</p>
Leģitīmais mērķis	<p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Noteikumu projekts nepieciešams, lai Latvijas Banka atbilstoši Latvijas Bankas likuma 48. panta pirmajai daļai īstenotu finanšu tirgus dalībnieku uzraudzību noziedzīgi iegūtu līdzekļu un legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomā. Nosakot kredītiestādēm prasības iesniegt strukturētu un efektīvi analizējamu informāciju par maksājumiem, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu – veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi.</p>
Samērīgums	<p>Izvērtējot, vai pamattiesību ierobežojums ir samērīgs, jāpārlicinās, vai regulējums ir piemērots leģitīmā mērķa sasniegšanai. Lai izvērtētu, vai regulējums ir samērīgs, nepieciešams atbildēt uz šādiem jautājumiem.</p> <p>1. Vai regulējuma prasības ir piemērotas leģitīmā mērķa sasniegšanai?</p> <p>Kā norādīts iepriekš, Noteikumu projektā paredzēto prasību leģitīmais mērķis ir aizsargāt demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību un labklājību, veicot kredītiestāžu darbības uzraudzību, lai novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma un proliferācijas finansēšanu.</p> <p>Lai varētu sasniegt minēto mērķi, nepieciešams no kredītiestādēm iegūt informāciju, kas paredzēta Noteikumu projektā. Bez šādas informācijas iegūšanas nebūtu iespējams gūt pārliecību, ka kredītiestāžu darbība</p>

	<p>netiek izmantota noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai un terorisma un proliferācijas finansēšanai.</p> <p>2. Vai leģitīmo mērķi nevar sasniegt kā citādi, neparedzot šīs prasības?</p> <p>Atbilstošākais veids, kā noteikt kredītiestādēm vienotas un saistošas prasības, ir izdot tām saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniedzētu izvirzīto mērķi pilnībā, jo nenodrošinātu minēto prasību vienveidīgu piemērošanu. Ņemot vērā minēto, Noteikumu projektā paredzētais regulējums ir samērīgs un regulējuma leģitīmo mērķi nebūtu iespējams sasniegt ar citiem līdzekļiem.</p> <p>3. Vai regulējumā paredzētie ierobežojumi ir proporcionāli, proti, vai labums, ko iegūs sabiedrība, būs lielāks par prasību/ierobežojumu radītajām negatīvajām sekām?</p> <p>Kā minēts iepriekš, Latvijas Banka, ņemot vērā normatīvajos aktos tai noteikto deleģējumu un ar Likumu noteiktos pienākumus finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraudzības jomā, ir tiesīga pieprasīt Noteikumu projektā paredzēto informāciju no kredītiestādēm. Noteikumu projektā paredzētā regulējuma leģitīmais mērķis ir aizsargāt demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību un labklājību, veicot kredītiestāžu darbības uzraudzību, lai novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma un proliferācijas finansēšanu. Ņemot vērā minēto, Noteikumu projektā paredzētais regulējums ir samērīgs un regulējuma leģitīmo mērķi nebūtu iespējams sasniegt ar citiem līdzekļiem.</p> <p>Papildus jāuzsver, ka, ņemot vērā minēto regulējumu, Latvijas Bankai ir tiesības saņemt un apstrādāt Noteikumu projektā norādītos datus, lai tā varētu izpildīt savus normatīvajos aktos noteiktos pienākumus finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraudzības jomā.</p>
<p>Spēkā stāšanās</p>	<p>Noteikumu projekts stāsies spēkā 2025. gada 1. janvārī.</p> <p>Noteikts, ka pārskats par 2024. gada decembri ir iesniedzams atbilstoši Noteikumiem Nr. 183 līdz 2025. gada 20. janvārim.</p> <p>Savukārt attiecībā uz pirmā un otrā pārskata iesniegšanu par 2025. gadu Noteikumu projektā paredzēts pārejas regulējums, nosakot, ka kredītiestādes pārskatu par 2025. gada 1. ceturksni un 2025. gada 2. ceturksni iesniedz līdz 2025. gada 20. jūlijam. Pārejas regulējums nepieciešams, lai kredītiestādes varētu pielāgoties</p>

	jaunajām prasībām pārskatā norādāmo datu apkopošanai un iesniegšanai.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Noteikumu projekts neietekmē Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Ņemot vērā to, ka Noteikumu projekts paredz strukturālas sniedzamās informācijas izmaiņas un informācija kredītiestādēm ir jāsniedz par klientu veiktajiem maksājumiem neatkarīgi no tā, kāda maksājumu sistēma ir izmantota maksājuma veikšanai, ir paredzēts, ka Noteikumu projekts stāsies spēkā 2025. gada 1. janvārī, un attiecībā uz pārskata par 2025. gada 1. ceturksni un 2025. gada 2. ceturksni iesniegšanas termiņu ir paredzēts pārejas regulējums.
Saistītie dokumenti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Likums. 2. Noteikumi Nr. 183. 3. Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku".
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projekts nav jāaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts 2024. gada 23. oktobrī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot priekšlikumus iesniegt līdz 2024. gada 6. novembrim.</p> <p>Vienlaikus par Noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību tika informēti finanšu tirgus dalībnieki, kuriem Noteikumu projekts ir saistošs, un tos pārstāvošās profesionālās asociācijas.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Sabiedrības līdzdalības rezultātā par Noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi.</p> <p>Noteikumu projekts tika iesniegts Latvijas Bankas konsultatīvajai finanšu tirgus padomei izskatīšanai aptaujas kārtībā sēdē, kas notika 2024. gada 26. novembrī. Tajā par Noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, atbalstot Noteikumu projekta iesniegšanu apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.</p>